

У овом броју:

Резолуција 1244 не	2
Русија користи...	3
Независност неће	4
Да ли се САД и Ру.	4
Бизмарк на Балка...	6
Ситуација око...	9
Са Косовом запо...	10
Молитва пред ...	11
Молитва за непри.	11
О храбрим испове...	12

ЛЕОН КОЈЕН: НЕЋЕМО У ЕУ АКО ОТМУ КОСОВО

Леон Којен

Велике европске земље, па и САД, могу се навести на преиспитивање својих намера да подрже независност Косова и Метохије само озбиљним политичким потезима. Рецимо, резолуцијом нашег парламента

којом би се Европској унији рекло да се с њом не може потписати Споразум о стабилизацији и придруживању све док она не одустане од подршке независном Косову. Овако размишља Леон Којен, некадашњи координатор преговарачког тима Београда о будућем статусу КиМ, уверен да Србија није потпуно немоћна ни после јалових преговора под палицом "тројке".

Има ли изгледа да се и после 19. децембра наставе преговори?

- Русија је званично већ поднела предлог да СБ затражи наставак преговора и тај предлог ће сигурно подржати доста чланица СБ. Преговори са "тројком" јасно су показали да Србија искрено жели компромис и нуди га у неколико могућих варијанти, док су Албанци све одбијали, понављајући да их занима само независност. Ова ситуација данас је јасна свакоме, и неће много помоћи Албанцима у Њујорку - тело као што је СБ нема никаквих симпатија за екстремизам мањина и њихову спремност да своје претензије остварују по сваку цену, па и насилним путем.

И Американци и Европљани изричито су рекли да су против наставка преговора, зар то не значи да ће они спречити такву одлуку у СБ?

- Они то увек могу да учине, али, за земље које се поносе својом приврженошћу демократији незгодно је стављати вето на даље преговоре, и то само зато да би се омогућило насилно отцепљење КиМ од Србије, која је међународно призната држава и чланица УН. Зато је тренутно тешко рећи каква ће бити судбина руског предлога.

Италијански премијер Романо Проди поручио је косовским Албанцима да одложе планове за једнострано проглашење независности одмах после 10. децембра. Сличне изјаве дали су и неки други европски политичари...

- Мој је утисак да су САД и главне европске земље мање-више сагласне око тога шта би био пожељан след догађаја. По свему судећи, Албанцима је речено да, без много журбе, приступе формирању парламента и владе, а онда и примени одредаба из Ахтисаријевог плана које се односе на "прелазни период" од 120 дана. По истеку тог периода, а можда и раније (пошто буду одржани председнички

избори у Србији), једнострано би била проглашена независност, а САД и ЕУ би онда кренуле у процес признавања, убацујући у игру и што већи број земаља из региона. Да би се ово остварило, потребне су две ствари. Прво, да се у СБ блокирају све иницијативе за наставак преговора и, друго, да Србија прећутно прихвати овакав след догађаја или бар да му се не супротстави на одлучнији начин.

Многи код нас сматрају да је Србија потпуно немоћна да се супротстави једнострано проглашењу независности?

- Србија не може да учини све што би можда хтела, али сигурно није потпуно немоћна. Независност Косова неће се догодити зато што то желе Албанци: ако до ње дође, то ће бити одлука САД и ЕУ, а на ту одлуку у некој мери утиче и став Србије. Запад себи оставља довољно времена да тестира реакцију Београда и да јој, евентуално, прилагоди потезе који ће се вући у Приштини. Ако се Србија ограничи на реторику, колико год она била јака (изјаве, прокламације, повлачење амбасадора на консултације, итд), сценарио једностране независности готово сигурно ће се остварити. Само много озбиљнији политички потези могу навести велике европске земље, па и САД, да преиспитају своју одлуку.

МОГАО КИПАР, МОЖЕМО И МИ

ДА ли би наступ према ЕУ какав сугеришете нашој власти значио одрицање од европског пута Србије, што је један од пет стратешких циљева владе?

- Ако је Кипар са сличним нерешеним конфликтом могао да уђе у ЕУ и да од тога сви пре имају користи него штете, што би то било немогуће у овом случају? Ни у животу ни у политици нећете ништа важно добити ако то не тражите с довољно памети и храбрости. Они који следећих недеља буду доносили одлуке о политици Србије према Европи и Косову, не би требало да забораве ову просту истину.

На шта тачно мислите?

- Србија би морала рећи ЕУ, кроз обавезујућу резолуцију у парламенту, да не може с њом да потпише ССП све док ЕУ не одустане од подршке независном Косову. Овакав потез показао би европским политичарима да морају да бирају између Србије и Косова, што они данас не мисле. Напротив, њихов је утисак да Србији треба само понудити "европску перспективу", уз нешто финансијске помоћи, па да се она бар прећутно помири с губитком Косова. То је оно што је бивши шеф немачке дипломатије Јошка Фишер назвао „великом понудом и приликом“ за Србију. Влада и парламент би требало да јасно одбаце ту понуду и кажу да би Србија могла да потпише Споразум о стабилизацији и придруживању који се сада нуди из Брисела једино ако јој ЕУ гарантује територијални интегритет.

Д. Радека, В.новости 12. децембар 2007

РЕЗОЛУЦИЈА 1244 НЕ ДОПУШТА ЈЕДНОСТРАНУ НЕЗАВИСНОСТ

МОСКВА, 14. децембра (Танјуг) - Резолуција 1244 Савета безбедности УН не допушта једнострано проглашење независности Косова, а у случају да се независност ипак једнострано прогласи, правне последице тог чина могао да поништи генерални секретар УН или његов представник на Косову, шеф УНМИК-а, изјавио је данас стални представник Русије при УН Виталиј Чуркин.

Виталиј Чуркин

Чуркин је током "видео-моста" Њујорк-Москва на питање Танјуга да ли ЕУ може да пошаље мисију на Косово без одобрења Савета безбедности УН, одговорио одречно.

"То није могуће без одговарајуће одлуке Савета безбедности УН", истакао је Чуркин.

Руски амбасадор при УН је поновио је да се

Русија залаже за наставак преговора и додао да још није познат формат седнице Савета безбедности, 19. децембра, као ни то да ли ће на њој учествовати представници косовских Албанаца.

Током преговора Београда и Приштине под окриљем "тројке", Србија је понудила јединствену аутономију, која нема председана, са широким овлашћењима за косовске Албанце, напоменуо је Чуркин.

"Тражимо да се уважава међународно право", нагласио је он, уз оцену да Србија, која је један од оснивача УН, заслужује уважавање, а да би у случају независности Косова биле изазване последице у различитим деловима света, у којима постоје многи сепаратистички покрети.

Чуркин је поновио да ће Москва прихватити сваки исход о коме се договоре Приштина и Београд.

Као добар пример преговарања о решавању конфликта, руски дипломата је навео случај Северне Ирске, где, подсетио је, нико није тражио да се конфликт решава за 120 дана. Русија, према Чуркиновим речима, сматра да су преговори под окриљем "тројке" показали да је могуће достићи компромис, што би стабилизовало Балкан и ишло у корист и региону и Европској унији.

"Надамо се да ће Савет безбедности дати сигнал да се наставе преговори без обзира што стране нису у датом року достигле решење", рекао је он и додао да ниједан озбиљан конфликт није решен за 120 дана.

Чуркин је истакао да је тешко схватити због чега Приштини нису прихватљиви предлози које је током преговора изнела делегација Београда јер Србија инсистира на два елемента суверенитета - спољној политици и границама.

За Приштину су односи са Србијом важнији него са било којом земљом у свету, рекао је Чуркин, додајући да уместо заоштравања односа и стварања проблема у међународном систему треба наставити преговоре до проналажења решења прихватљивог за обе стране.

Коменатрушићи тврдње САД и Европске уније да Приштини истиче стрпљење, Чуркин је рекао да је та ситуација створена пре свега захваљујући обећањима која су давана Приштини и која су подривала преговоре.

Руски дипломата је рекао да се конфликти, као што су палестински или конфликти у Западној Сахари, решавају деценијама и да међународна заједница инсистира на достизању споразума.

Чуркин је такође рекао да је потребно избећи радикализацију у Србији и да не треба подривати демократске тежње Србије. "Без обзира на прошле околности Милошевића или активности српског руководства сада је ситуација другачија и имамо посла са демократском Србијом", истакао је он.

Чуркин је нагласио да је током преговора било тешко очекивати резултате када су се са највишег нивоа давале изјаве о неопходности независности.

Неке чланице међународне заједнице нису испуњавале своје обавезе да подстичу стране на тражење компромиса, истакао је руски дипломата.

"Шта су САД и ЕУ урадиле за тражење узајамно прихватљивог решења, да ли се позиција Приштине имало померила", упитао је шеф руске мисије при УН.

Чуркин је истакао да сепаратистички покрети у свету веома пажљиво прате ситуацију са Косовом. Према његовим речима, једнострану независност не треба проглашавати јер би у супротном кренули одређени таласи.

"Не могу да говорим ни у чије име, али ће бити теже достићи споразум и о Абхазији и о Јужној Осетији", истакао је Чуркин додајући да са тачке гледишта председана Русија не сматра косовски случај јединственим.

Он је поновио противљење Русије Ахтисаријевом плану за који је рекао да је супротан резолуцији 1244 и да би за његово спровођење морала да се донесе нова резолуција у Савету безбедности.

"Све зависи од Савета безбедности и ниједна институција или особа не може то изменити", рекао је он. За 15 месеци преговора у Ахтисаријевом мандату, рекао је Чуркин, ни један дан није посвећен разговорима о статусу. Чуркин је такође додао да је Ахтисари штетну и погрешну тезу о томе да су Срби криви као народ изрекао да би промовисао своју варијанту по којој је независност једино могућа. Говорећи о седници Савета безбедности, заказаној за 19. децембар, Чуркин је рекао да још није постигнут договор о њеном формату, као ни о учешћу косовских Албанаца, али је подсетио да САД својевремено нису издале визе представницима Абхазије ради учешћа у раду Савета безбедности.

На крају је Чуркин рекао да су разлике међу позицијама Београда и Приштине, по његовом мишљењу, минималне и да уопште нису потребни прегуди преговори, а да би се током њих могло поправити стање на Косову и да би могли Срби да се враћају, а да се контакти успостављају.

РУСИЈА КОРИСТИ СРБИЈУ КАО ПИОНА У ДАЛЕКО ВЕЋОЈ ГЕОПОЛИТИЧКОЈ ИГРИ

У разговору са Бранком Микашиновићем специјални изасланик за Балкан у администрацији председника Клинтонa, Роберт Гелбард, осврнуо се на процес решавања статуса Косова и његов могући исход.

Роберт Гелбард

Гелбард: Очигледно је да преговори нису били успешни, што се могло и очекивати. Мислим да ће сада бити прикладно да се вратимо Ахтисаријевом плану. Контакт група је својим настојањима покушала да ојача демократију у Србији дајући јој још једну шансу на овим преговорима, али је јасно да косовски Албанци траже само независност, што Србија не прихвата. Београд није ништа урадио да конкретно или симболично покаже косовским Албанцима да жели да они остану у саставу Србије. Вероватно је неизбежно да Косово на један или други начин ускоро добије независност.

Глас Америке: Русија жели да се преговори о Косову наставе;

САД подржавају независност Косова, док је Европска унија подељена. Да ли ће Европска унија успети да постигне једногласан став о том питању и шта би то значило?

Гелбард: Пре свега желим да кажем да Србија није важна Русији, која је користи као пиона у далеко већој геополитичкој игри. Жеља Русије је првенствено да потврди свој статус суперсиле. Друго, мислим да је Коштуничина влада обманула српски народ представљајући му подршку Русије у контексту словенског братства.

Што се тиче Европске уније, тешко је рећи у ком ће се правцу она кретати, али изгледа да су се неке земље, посебно веће, већ изјасниле у прилог независности, а земље као Италија и Шпанија гравитирају у том правцу. Мислим да је до те промене код неких европских земаља дошло углавном због претерано оштре улоге Русије у вези са тим питањем и све оштрије и насилне реторике премијера Коштунице о наводним амбицијама НАТО-а у тој покрајини, што на узнемирујући начин подсећа на Милошевићев период.

Глас Америке: Међународне мисије на Косову засноване су на резолуцији УН 1244. Ако дође до прихватања нове резолуције, како би то могло да се одрази на те мисије, посебно на Кфор?

Гелбард: Свакако је могуће да Русија на крају можда неће ставити вето на нову резолуцију, мада верујем да хоће. Међутим, знам да постоје разни механизми за успостављање нових мисија у складу са међународним правом, у циљу помоћи Косову, ако и када се примени Ахтисаријев план, у погледу цивилних као и војних мисија.

Глас Америке: Бивши амбасадор Ричард Холбрук, архитекта Дејтонског споразума, критиковао је Бушову администрацију због пасивне политике према Балкану?

Гелбард: Слажем се са амбасадором Холбруком, и мислим да је Бушова администрација направила низ свесних одлука током првог мандата да што више игнорише Балкан, мада је америчко лидерство у том региону било преко потребно, пошто су то биле

прве године демократије у Србији, рани период мисије на Косову, Босна и Херцеговина је била нестабилна, Хрватска у процесу консолидације демократије, а Црна Гора радила на свом демократском устројству. Председник Буш није желео да има икакве везе са претходном политиком председника Клинтонa, па стога ни са Балканом, али сада настоји да тај пропуст надокнади. Међутим, администрација реагује доста касно а надокнадити изгубљено време је тешко. Сада свакако, поред Америке, Европска унија треба да преузме главну улогу, уз снажну подршку САД.

Глас Америке: Какве су сада опције пред Србијом?

Гелбард: Демократски систем, који је толико обећавао под Ђинђићем, кренуо је крајње узнемирујућим правцем током протекле четири године. Коштуница, који се толико залаже за владавину закона, све више користи насилну реторику, која подсећа на Милошевића, користећи свој ужи круг за заговарање рата, уколико Косово добије независност, укључујући претње НАТО-у, па се поставља питање зашто Коштуница, под оваким условима жели и да задржи Србију у "Партнерству за мир". Мислим да је за Србију најбољи пут - економски развој, настављање реформи и потреба за новим, младим демократским руководством, које се не би састојало од остатака старог система.

Бранко Микашиновић, Вашингтон, VOA 10.12.2007.

Хавијер Солана не одбацује нове преговоре

Љубљана - Хавијер Солана у Љубљани изјавио да би ЕУ могла да потражи решење за питање Косова независно од препорука "тројке". Јуче је Хавијера Солана примио и словеначки министар спољних послова, који му је представио приоритете словеначког председавања ЕУ. Након сусрета, Рупел и Солана дали су изјаву за новинаре, којом приликом је Хавијер Солана рекао да упркос напорима "тројке" није пронађено компромисно решење између Београда и Приштине. "О томе ће сада дискутовати Савет безбедности. Препорука 'тројке' била је да би било врло тешко имати нове преговоре. Али, то не значи да ми из ЕУ не можемо да пробамо да то урадимо независно", каже он.

"Ми имамо одговорност и ми нећемо одбацити ту одговорност. Проблем који имамо није у Пацифику, него је у Европи, због тога и ЕУ има одговорност да дође до решења које је, као што је речено, одговор на највеће питање које ће допринети стабилности и европској перспективи", рекао је Солана.

Словеначки министар иностраних послова Димитриј Рупел казао је да се њихов разговор махом односио на то шта Словенију чека током председавања, на Западном Балкану, пре свега о Косову и о стварима које се очекују у Србији. Обојица су изразили задовољство одлукама које је прошлог петка усвојио Савет Европе.

"Имамо одлуке које доказују јединство ЕУ и њену одлучност да се Косово третира као европски проблем и изазов. У овом тренутку имамо политички став, али је, наравно, пред нама цео низ практичних поступака и техничких одлука. Разговори који ће се водити ових дана и у јануару, биће све практичнији и техничкији", рекао је Рупел. Иначе, високи представник за заједничку спољну и безбедносну политику ЕУ налази се у дводневној посети Словенији. Повод за посету је предстојеће председавање Словеније ЕУ, што је и централна тема разговора које Солана води са политичким врхом Словеније. Као кључна питања председавања, везана за спољну и безбедносну политику ЕУ, испостављени су Косово, Иран и блискоисточни мировни процес.

Са Хавијером Соланом данас ће разговарати и словеначки премијер Јанез Јанша и новоизабрани словеначки председник Данило Тирк.

19. децембар 2007. Танјуг

НЕЗАВИСНОСТ НЕЋЕ ОКОНЧАТИ КРИЗУ

Вековна тема Косово се налази пред новом, вероватно својом најважнијом прекретницом. Европска унија, Русија и САД званично ће објаснити зашто је пропао последњи покушај посредовања између Срба и Албанаца. Нико не може да се радује због овакве ситуације. Решење за последњи велики територијални сукоб на Балкану гласи: независност за 1,9 милиона Албанаца, отцепљење од Србије.

Завијориће се застава нове патуљасте државе на Балкану - а када тачно, тек ће се видети. Чињеница је да после неуспеха ко-совских преговора не преостаје ниједна друга опција. Такође је чињеница да би следећа година могла да буде веома немирна за Балкан.

Резултат је узнемиравајући јер он заправо неће допринети да се ситуација на Балкану смири. С једне стране, за то је одговорна америчка администрација која инсистира на територијалном отцепљењу и оснивању друге албанске државе. С друге стране, одговорни су и Срби који су сувише касно почели да поштују потребу становника Косова за аутономијом, а радикалним српским снагама и данас недостаје свест о деструктивној политици током ратова на Балкану.

Све рунде преговора које су се у оваквим околностима одржале између Срба и Албанаца нису имале изгледа на успех. Косовски Албанци су се од самог почетка осећали охрабрено у својој безусловној жељи за независношћу и нису видели потребу за компромисом - са снажном Америком на својој страни. Све понуде о суштинској аутономији које је Београд - додуше прекасно - изнео биле су осуђене на пропаст. Због тога нови преговори немају никаквог смисла. Албанци неће одустати од својих максималних захтева.

Решење које сада нуде САД и ЕУ за признавање Косова није без мрља са међународно-правног становишта. Историја се понавља - Балкан је и раније служило егоистичким интересима појединих држава, међународно-платни принципи и препоруке се нису поштовали.

То се десило и 1992. године када је поново уједињена и снажна Немачка признавањем Хрватске задала смртоносан ударац Титовој Југославији. Српска мањина у Хрватској тада чак није могла да се радује ни делићу мањинских права која им се сада гарантују на Косову.

Други жртвени јарац је била Македонија којој је Европска унија 1992. године ускратила признавање на инсистирање Грчке иако је Македонија испуњавала све предуслове. Данас је та одлука коригована.

Сада се у случају Косово поново крше правила. Европа и САД су прекршиле принцип из 1991. године да се неће повлачити нове границе на Балкану. Све државе које су настале на територији бивше Југославије биле су републике. Само су оне по одлуци Европске заједнице имале право на независност.

Косово је у Југославији било само покрајина. После НАТО бомбардовања 1999. године Савет безбедности је задржао овакво тумачење када је у преамбули резолуције 1244 признао Београду право на државну неповредивост.

Сада се први пут у новијој историји Европе једној нацији одузима велики део њене територије, између осталог уз образложење да су Срби због злочина из времена Милошевића изгубили право да потражују покрајину и да сада морају колективно да испаштају.

Ова одлука лежи у, с једне стране, голој, политичкој калкулацији: Србија је слаба. Снажној Русији нико не би могао да одузме Чеченију; снажна Кина може да угуши аутономне тежње на Тибету или Тајвану. С друге стране, историја територијалних сукоба се ретко кад може упоређивати, а у случају Косова Србија је касно схватила да понуда аутономије Косову и будућност у Европи леже и у њеном интересу.

Србија неће мирно прихватити отцепљење јер ниједна земља на свету се не мири са губитком територије. Додуше, Срби неће бити толико неразумни да изазову НАТО. Ипак, без обзира какве ће мере Београд предузети расположење ће се радикализовати и то ће изоловати земљу и удаљити је од пута у Европу и гурнути у загрљај Русије.

Ноел Малколм је своју студију о Косову започео реченицом:

"Југословенска криза је почела на Косову, а тамо ће се завршити".

Имајући у виду све међународно-правне проблеме које крије признавање Косова, сасвим је извесно да се овог 10. децембра неће окончати криза на Балкану.

Marc Hoch

Sueddeutsche Zeitung, Минхен, 11. децембар 2007.

ДА ЛИ СЕ САД И РУСИЈА НАЛАЗЕ НА ПУТУ СУКОБА?

У свом чланку „Губљење Русије“, Сајмс наводи да су обе администрације - и Клинтонова и Џорџа В. Буша - погрешно водиле односе са Русијом у посткомунистичком свету, угрожавајући америчке националне интересе у том процесу. Док је крај хладног рата на Западу општеприхваћен као победа Америке, Сајмс указује на то да су многобројни Руси себе такође доживели као победнике, стављајући тачку на неделотворни совјетски систем. Одлучили су да је боље да сами напусте комунистичко царство него да на то буду приморани након пораза. Међутим, Влада САД је перспективу Русије превидела занемаривала. Уместо да искористи распад Совјетског Савеза за придобијање Русије и остваривање стратешког партнерства по углавном америчким условима, Вашингтон је заправо искористио Москву. Сувише слаби да пруже већи отпор ширењу НАТО-а и експанзији ЕУ, Руси су посматрали како њихова земља губи моћ и поштовање, и постали су огорчени.

Скорашњи препород земље, углавном због богатства нафтом, пружио је могућност Русији да поврати своје изгубљено достојанство и покаже да не треба очекивати да ће и даље радити оно што јој се каже. Владимир Путин је јасно ставио до знања да се противи наметању воље Америке остатку света, поготову кад то утиче на интересе његове земље. Он је своје

намере показао одбијањем да се повинује америчким одлукама у вези са кључним интересима - и видно је уживао у том процесу.

Сајмс је истакао своја запажања како ово нису једине озбиљне грешке у актуелној спољној политици САД према Русији. Уколико то погрешно опхођење према Русији постане ствар прошлости, могле би да изостану последице због америчког понашања, будући да Русија више није светска суперсила. Мада је случај Русије само један пример у оквиру тренда који се шири. Сајмс је изразио своје уверење да је садашња спољна политика САД у основи погрешна због претпоставке да је америчко вођство општеприхваћено и добродошло.

Очигледна ароганција Вашингтона довела је до снажног антиамеричког расположења у Русији, спречавајући сарадњу у многобројним областима од великог значаја, укључујући и планове САД за постављање система противракетне одбране у источној Европи као и решавање ситуације на Косову, Грузији и Ирану.

Што се тиче противракетне одбране, мада је Сајмс изјавио да се предлог за постављање система у Пољској и Републици Чешкој заиста односи на обезбеђивање заштите Сједињеним Државама и Европи услед могућег напада из Ирана, такође

примећује да Русија има разлог за забринутост. Пољска влада је отворено изјавила да сматра како њихова земља није угрожена претњама Ирана, циљајући на то да они заправо ту намеру виде као систем одбране од Русије. Оваква изјава иде у корист параноји Москве о потенцијалном распоређивању противракетне одбране у њиховом суседству. Русија претпоставља да би Запад могао да се врати на стратегију уздржавања, па се стога снажно противи плановима Вашингтона.

Стварање независног Косова је још једно спорно питање. Сајмс сматра да се Русија не би противила нити би се мешала уколико би Србија признала независност Косова. Москва страхује да ће Запад обавити распарчавање једне суверене државе. Мада Русија не може да спречи такав потез, Сајмс је изјавио да би једнострано проглашење независности Косова представљало преседан за де факто независне територије Аб-

хазије и Јужне Осетије у Грузији. Покушаји Тбилисија да те енклаве поврати војним путем оставили би озбиљне последице на однос између САД и Русије. Уколико дође до насилног преокрета, за САД и Русију би било веома тешко да наставе своју сарадњу, чак и вези с питањима од виталног значаја као што су тероризам и смањење нуклеарног наоружања.

Разговор је затим скренуо на Техеран. Сајмс је изјавио да би, упркос томе што Иран тежи да задобије подршку Русије, било какав савез између ове две стране био од мале користи. Премда Путин заиста трага за савезницима, ипак и даље има мали интерес за стварање блиског партнерства са Ираном. Наводи се да је руски председник свој скорашњи сусрет са иранским врховним вођом, ајатолахом Али Хамнеием, оценио као „чудан“, док је Хамнеи упозорио Путина да „амерички сатана“ прети Русији, Ирану и остатку света.

Сајмс је предложио да се, уколико Сједињене Државе јасно ставе до знања своју спремност да се стрпе док санкције у Ирану не дају резултате, и уколико убеди међународну заједницу да неће бити напада, бар не за време садашње администрације, Русија би можда била спремна да пружи већу подршку политици САД. Али, уколико САД створе утисак да постоји могућност за напад једва неколико месеци после увођења санкција, Русија неће имати разлога да их подржи. Свеобухватна оцена Русије о карактеру њеног односа са Сједињеним Државама такође ће играти велику улогу у њиховом процесу доношења одлука, рекао је Сајмс.

Сајмс је приметио да би Русија било какву војну акцију САД против Ирана схватила као јасан знак да Сједињеним Државама не представља никакав проблем да нападну једну суверену земљу, што би Москви оставило могућност за нагађање ко би могао да буде следећи. Мада Русија вероватно ништа не би

могла да предузме у случају напада, таква акција би свакако довела до великих промена у спровођењу руске спољне политике, што би могло да погура земљу у још приснији савез са Кином и са сваком другом земљом која би била спремна да пригрли Русију као параван против Сједињених Држава.

Премда конфронтација између САД и Русије постоји као реална могућност, Сајмс је изјавио да се такав исход још увек може избећи. Одао је признање америчком амбасадору у Русији, Вилијему Бернсу, на његовој способности да оствари делотворну комуникацију са руским званичницима, наводећи притом да је први пут после много година Москва отворена за вођење разумног дијалога. У вези са радом амбасадора, Сајмс је додао да је недавна посета државне секретарке Кондолизе Рајс и секретара одбране Роберта Гејтса, Москви оставила позитиван утицај на односе двеју земља. Сајмс је изнео да је управо Гејтс први из Бушове администрације који реално процењује перспективу Русије. Гејтс је својом изјавом да су акције у Ирану неоспорно повезане са потребом да се постави антиракетни одбрамбени систем у Пољској и Републици Чешкој, послао поруку Русима да тај систем заиста није усмерен против њих. Чак је и Путин одао признање новим идејама које су изнели Гејтс и Рајс. Вашингтон је недавно показао вољу за прихватање компромиса и узео у обзир забринутост Русије, што указује на то да је још могуће одрадити озбиљан посао.

Сајмс је подвукао да то што Русија није пријатељ а ни партнер Сједињених Држава, не значи да је њихов непријатељ. У циљу избегавања сукоба, Вашингтон мора непрестано настојати да увуче Москву у дијалог, узимајући у обзир и интерес Русије у том процесу. Сајмс је као пример узео руско-израелске односе: премијер Ехуд Олмерт није задобио поштовање Русије тиме што је покушао да убеди Москву у своју исправност, већ тиме што је објаснио какви су интереси Израела и затражио руску подршку. Од Русије се не може очекивати да има исте интересе као Америка, рекао је Сајмс, нити да прихвати да јој неко са стране прича о томе шта је у њеном интересу. Мада, уколико су две нације спремне да се сложе око заједничког деловања – чак и ако имају различите мотиве – још увек постоји шанса да се оствари разумна сарадња.

Критички приступ у одређивању правца у ком ће се развијати будући односи између САД и Русије, јесте дефиниција америчких приоритета. Уколико се они налазе у мењању света, укључујући и бивши Совјетски Савез, како би се остварили амерички интереси – као што је, на пример, премештање НАТО-а што ближе руској граници и агресивно лобирање за нафтовод који ће премостити Русију – онда је мало вероватно да ће две земље успоставити хармоничан однос, рекао је Сајмс. Уколико су Сједињене Државе непопустљиве према Русији у интересима од виталног значаја у централној Европи, а притом пристају да се према постсовјетском простору опходе као према „специјалној области“, уколико одбијају да толеришу руску агресију, али не стају одмах на страну сваке антируске коалиције и уколико укључују Русију у кључне одлуке у вези са енергетиком док се свим силама труде да одбране реципрочност, у том случају би тај однос могао да се спасе. С друге стране, рекао је, ако узмемо у обзир да Сједињене Државе могу да занемаре интересе Русије, онда ће их то скупо коштати.

Дакле, иако су односи тренутно затегнути, Сајмс наводи да се учињена штета још увек да поправити, будући да у основи америчког и руског односа не постоји већи сукоб. Уколико је Вашингтон у стању да одреди реалне приоритете у односима с Москвом, и да своје сопствене националне интересе стави изнад покушаја да трансформише домаћу руску политику, онда још увек постоје шансе да Америка добије од Москве оно што јој заиста највише треба.

Брук Леонард, 11.14.2007, *The National Interest*

БИЗМАРК НА БАЛКАНУ

Један од највећих европских политичара и дипломата, некадашњи пруски премијер, ујединитељ Немачке и први канцелар ове државе, Ото фон Бизмарк, остао је у свести већине просечних становника балканских држава по својим речима, које је изговорио на Берлинском конгресу, јуна 1878. године: „Цео Балкан није вредан ни малог прста или костију једног померан(иј) скок гренадира.“

Нема сумње, да овакав поглед, када је о Балкану реч, постоји и данас код великог броја западних политичара, дипломата, аналитичара и историчара. Запад се Балканом углавном бавио кампањски и повремено, уз пуно површности. Слика која се упорно одржава о приликама на нашем полуострву већ 15 година, углавном је црно-бела. У суштину односа између балканских народа и држава није се улазило и увек је унапред познато ко је у тим односима жртва, а ко кривац. О последицама одлука које су доношене размишљало се још и мање.

Данас, већина западних политичара „зна“ да Косово „мора бити независно“. О последицама доношења одлуке, која је у дубокој супротности са међународним правом размишља се мало. Неки су спремни да иду дотле, да се грубо прекрши међународно право и да се цео проблем „реш“ тако што ће косметски Албанци једнострано прогласити независност, коју би потом један број држава признало.

Оксфордски историчар и угледни британски писац Ноел Малколм, своју студију о Косову и Метохији је завршио речима: „Југословенска криза је почела на Косову - тамо ће се и завршити.“ То је послужило многим да понове како је „независност Косова последња етапа дезинтеграције СФРЈ.“

Не бих се сложио са овом тезом. Потпуно супротно, даља дезинтеграција на Балкану може довести до нове радикализације Балкана. Неколико врста аргумената у прилог независности Косова пружено нам је од заговорника те идеје у протекле две године.

Фадил Маљоку (Fadil Maloku) из приштинског Института за демократију и међуетничке односе поручује да су „Албанци на Косову фрустрирани колективно, што је темпирана бомба која може угрозити и регион.“ Ову тезу су касније разрађивали многи, међу њима и шеф УНМИК-а Јоаким Рикер, који је често понављао како су „Албанци нестрпљиви.“ Наравно да „колективна фрустрација“ није добра и да може довести до радикализације. Али шта уколико због спречавања даље радикализације Албанаца дође до „колективне фрустрације“

Срба и радикализације српског етничког корпуса у региону. Такође, када се спомиње „темпирана бомба која може угрозити регион“, углавном се мисли на ново насиље Албанаца на Косову и Метохији, слично оном из јула 1999. године или марта 2004. године, или се пак мисли на нову албанску оружану побуну, попут оних из октобра 1998. године на Косову и Метохији, децембра 2000. године на југу централне Србије или јула 2001. из Македоније. Али јасно је да оружане побуне, претње насиљем према косметским Србима и другим неалбанцима, етничким чишћењем и рушењем хришћанских манастира и цркава нису и не могу бити аргумент. Односно, уколико могу бити аргумент на Косову и Метохији, онда се могу примењивати и на другим местима.

Дорис Пак, посланик у Европском парламенту и Розмери Ди Карло, помоћник државног секретара САД воле да кажу „да је Милошевић изгубио рат и да зато Србија мора да изгуби Косово.“ Не бих да се враћам на 1999. годину и објашњавање свега што је претходило интервенцији НАТО-а против СР Југославије, али уколико би се аргумент Дорис Пак и Розмари Ди Карло прихватио, онда би то значило да је рат прихваћен као политичко и правно средство. Па би из тога произишло да уколико је Србија део своје суверене територије изгубила ратом, онда га на исти начин може и вратити.

Тема рата и војне интервенције намеће се на још један начин, када се говори о могућности једностраног самопроглашења независности Косова и Метохије од стране косметских Албанаца. Наиме, уколико Албанци тако нешто ураде, а НАТО такву одлуку прихвати, онда имамо случај једностраног одустајања од Војно-техничког споразума из Куманова, потписаног између Војске Југославије и НАТО-а. Подсећам, по одредбама тог истог споразума Војска Југославије се са територије КиМ повукла у јуну 1999. године. Па, ако Споразума више нема, онда се наша војска може вратити на територију КиМ, тим пре што Резолуција 1244 СБ УН тако нешто дозвољава. Дакле, Србија задржава право да врати своје оружане формације на КиМ било када у будућности. Да ли ће и када Србија то своје право искористити, то је сасвим друга прича.

Не сумњам да ће ову моју констатацију многи искористити да кажу како Београд поново „лупа у ратне бубњење“, „витла сабљом“ итд. Међутим, нити сам присталица некаквих нових сукобљавања, нити ми је намера да провоцирам било кога. Овим само желим да подсетим, да у случају једностраних корака остаје много отворених питања која могу бити (зло)употребљена у будућности и којима се може манипулисати, што би свакако довело до радикализације. И зато неозбиљно делују изјаве представника ЕУ у преговарачкој Троици, немачког амбасадора Волфганга Ишингера - како му је председник Србије Борис Тадић лично обећао да Србија неће војно интервенисати. То не зависи нити од амбасадора Ишингера, нити од председника Тадића. То право Србији остаје за будућност. А тешко је и претпоставити шта ће се на Балкану дешавати наредних неколико деценија.

Наравно, онима који овакве ставове олако цитирају као некакву нову претњу, не пада на памет да на исти начин коментаришу изјаве, на пример, Азема Власија, бившег комунистичког функционера косметских Албанаца, који недавно изјављује: „Ако Срби са Косова не прихвате Ахтисаријев план, могу проћи као Срби из Крајине.“

Нико се није ни осврнуо ни на говор председника Албаније, Бамира Топија, од 28. новембра 2007. године на централној прослави Дана албанске заставе у Валони: „Борба албанског народа за слободу биће заокружена тек када Косово добије независност. Та борба албанског народа ја почела 1912. године

на Косову.“ На ове речи, неколико дана касније надовезао се функционер Демократске партије Косова Наит Хасани, рекавши у интервјуу за пољску „Газету виборчу“, да уколико народ Косова буде желео референдум о припајању Албанији, онда је Приштина дужна да га распише. „Познато је да су жители Косова и Албанци један народ који жели да живи у једној држави. Имамо један језик, једну традицију, једну веру, а Косово је било одвојено од Албаније“, поручио је Хасани.

Није никаква тајна да део албанске политичке елите одавно сања о стварању Велике Албаније, државе која би обухватала данашњу Албанију, Косово и Метохију, југ централне Србије, западну Македонију, грчки Епир и црногорску Малесију. Јавно су почели о томе да говоре управо због актуелне позиције Запада. Јер, прво, уколико се принцип неповредивости граница крши на штету Срба, а на корист Албанца, зашто то не би био случај и са осталим балканским државама. И друго, пошто су све понуде званичног Београда и предлози да се питање статуса Косова и Метохије решава у демократском оквиру, одбијени од САД и неколико других западних држава, Албанци су то схватили као подршку за свој пројекат - да проблем могу решавати у националном оквиру. Даља хомогенизација Албанца у региону неминовно следи и поставља се само питање динамике којом ће се одвијати. Европска „кавијар-левица“ (*ла гауцхе цавиар*) ово не жели да види. Она искључиво види српски национализам. Горљиво нам објашњавају како Косово мора постати независно, јер, по њиховом, када нестане питање КиМ - тада ће националне теме у Београду бити актуелне најдуже још годину-две, а у супротном национализам би доминирао Србијом још бар деценију-две.

Потпуно супротно, једнострано признавање квази-државе Косово од стране западних држава биће знак Албанцима да своје национално питање могу да решавају и у наредним деценијама. А ако је отворено албанско национално питање на Балкану, онда је немогуће очекивати да остала национална питања остану затворена. А отварање националних питања нас опет уводи у нови круг нестабилности. И на тај начин ће националне теме доминирати Балканом наредних бар деценију-две.

Зато је наставак преговора о будућем статусу Косова и Метохије у 2008. години ствар од огромног значаја за будућност и стабилност читавог региона. Преговори и договор између двеју страна подразумевају да би обе стране тим договором нешто изгубиле, али и нешто добиле. Са једне стране, Србија је Албанцима на КиМ понудила статус најповлашћеније националне мањине на свету, а Косову и Метохији највећу могућу аутономију, са правом на међународно представљање у појединим важним сегментима. У поређењу са уставно-правним положајем Косова и Метохије од пре само 8 година, несумњиво је да Србија овим предлогом жртвује много. Албанци би такође изгубили нешто - то да не може бити задовољено њихово очекивање за независношћу Косова и каснијим стварањем Велике Албаније. Са друге стране, и Срби и Албанци би нешто значајно добили. Србији би био гарантован територијални интегритет, а Албанци би могли сами да одлучују о свим животним питањима која су за њих значајна, и сами би одлучивали да ли би се и колико интегрисали у централне институције у Београду. У таквом оквиру сви би били помало незадовољни и помало задовољни. Али тиме би била спречена даља радикализација у региону. Свим балканским државама и народима била би послата јасна порука међународне заједнице да се национална питања и питања нових прекрајања граница не могу више отварати и да сами морамо да пронађемо начин на који ћемо међусобно сарађивати у задатим демократским оквирима.

Али, уместо поруке да преговори и сарадња немају алтернативу, нама се поручује - да европске интеграције немају алтернативу.

Против европских интеграција немам ништа против, чак сам

заговорник уласка Србије у ЕУ. Међутим, поставља се питање како ЕУ планира то да изведе, ако већина држава чланица ЕУ буде подржала једнострано проглашену независност Косова и Метохије. ЕУ може данас дозволити Србији да постане земаља кандидат за пуноправно чланство у ЕУ. Али волео бих да знам шта ће се десити сутра? Јер уколико Србија постане кандидат за пуноправно чланство 2008. године, за очекивати је да постане пуноправна чланица ЕУ најдаље 2018. године. У сваком случају, Србија би могла постати чланица ЕУ много пре квази-државе Косово, коју би извешан број држава чланица ЕУ признао. Уколико се тако нешто деси, онда Србија, као чланица ЕУ, може да отвори питање постављања других чланица ЕУ према овом проблему, и да користи разне механизме да спречи улазак квази-државе Косово у ЕУ (после потписаног Лисабонског споразума више неће бити могуће ставити вето, али зато остају многи формални и неформални начини утицања на процес доношења одлука).

Таквим својим понашањем Србија би могла да „натера“ државе попут Велике Британије да признају своју грешку и, на концу, или пониште одлуку о признавању квази-државе Косово или смисле другачију форму уласка Косова под српски кишобран, како би и ово парче Балкана постало део ЕУ.

Наравно да неће доћи до овакве ситуације. Нити ће Србија натерати нити приволети Велику Британију да промени свој став и поништи своју одлуку. Што не важи и обратно. Јер државе које признају самопрокламовану независност Косова управо ће на последњем кораку, ако не и раније условити Србију - или признајте независност Косова или нећете постати чланица ЕУ. Без српске сагласности Косово не може постати чланица ЕУ, јер се оснивачки акт ЕУ позива на Повељу УН. Дакле, мора се прво бити држава, па тек онда чланица ЕУ. А косовски Албанци могу добити другу албанску државу само уколико би се Србија с тим сагласила, или уколико би се уместо постојеће Резолуције 1244 СБ УН којом се регулише постојећи статус Косова и Метохије, донела нова резолуција којом би се Албанцима дала сагласност на самоопредељење. Шансе и за прво и за друго се мере промилима. Уколико Србија не пристане тада на ову уцену, ризикује да трајно остане само кандидат за ЕУ, и да још додатно погорша своје односе са Бриселом. Тада ће нам сви рећи да смо овакав сценарио могли да претпоставимо још „давне 2008. године“, и оптужити нас да смо узалуд трошили предприступне фондове ЕУ, те да смо неконструктивни, да смо Европу изневерили итд.

Српски евроскептици ће рећи да је ово могући сценарио за случај да Србија икада стигне до тога да може да постане пуноправан члан. Јер су се механизми за приступање ЕУ, лепе речи о „европској перспективи“ и „европској будућности“ углавном користили као средства „демократског убеђивања“ појединих држава. Како другачије објаснити изјаву министара спољних послова држава ЕУ, да су „задовољни повољним развојем у БиХ и оствареним напретком, укључујући и договор о полицијској реформи који су постигли политички представници сва три конститутивна народа“, од 11. децембра 2007. године. Јер само три месеца раније, ЕУ је дала подршку Високом међународном представнику за БиХ, словачком дипломати Мирославу Лајчаку, односно његовом концепту полицијске реформе у БиХ и оштро упозорила политичке представнике сва три конститутивна народа, да уколико Лајчаков предлог не прихвате - неће ни бити потписивања Споразума о стабилизацији и придруживању између БиХ и ЕУ. Још је теже објаснити иступање словеначког министра спољних послова Димитрија Рупела, који је примајући акредитиве новопостављеног српског амбасадора у Љубљани, рекао да је „Србији место у ЕУ“, и да је „ЕУ коначно спремна да имплементира Солунску агенду“ (такозвана Солунска агенда јесте скуп закључака о приближавању земаља западног Балкана Европској унији, усвојен 16. јуна 2003. године). Откуда баш сада, четири и по године касније, напрасна жеља да се примени

Солунска агенда у потпуности и без резерви, када је на том плану у претходном периоду урађено премало.

Одговор на ова питања намеће се сам по себи. Две реалне претње по зацртани „косовски план“ Запада јесу могуће реакције Срба у БиХ, као и Републике Србије. Сада све то треба релативизовати и Србе са обе стране Дрине „демократски убедити“, новом причом о „европској перспективи“ и „европској будућности“ у то да, у случају албанског проглашавања независности Косова ништа не предузимају.

Ото фон Бизмарк

Такође, када говори-мо о европској будућности, треба подсетити да један од стубова евроинтеграција јесте регионална сарадња, односно добросуседски односи. У случају једностраног проглашења независности, не само да неће бити никаквих односа између институција у Београду и Приштини, већ ће се отворити и питање сарадње у оквиру већ успостављених регионалних мултилатералних споразума.

Узмимо као пример споразум ЦЕФТА. Уколико Албанци прогласе независност, и уколико ту квази-

творевину призна већина држава чланица ЕУ и већина чланица ЦЕФТА-е, логично је очекивати да ће Албанци тражити да Косово буде пуноправна чланица ове организације. Логично је да их у томе подржи и већина у Бриселу и већина земаља у региону. Данас интересе Косова и Метохије у ЦЕФТА-и заступа УНМИК, сходно Резолуцији 1244 СБ УН и одредби да је правни поредак Републике Србије на територији АП КиМ привремено суспендован. Уколико УНМИК остане репрезент Косова и Метохије у овој организацији, што ће званично Београд захтевати, онда ће то значити и неуспешност политике једностраних корака. А уколико спонзори албанске независности буду инсистирали да Косово буде чланица ове мултилатерале, онда Србија тако нешто не може прихватити, што указује на то да ЦЕФТА у том случају једноставно не може преживети, чиме се руши целокупан концепт регионалне сарадње. Таква судбина очекује и остале регионалне иницијативе. Слично важи и за слободан проток људи, роба и капитала. Јер, Србија не може признати пасоше, личне карте или било која друга документа самопрокламованог независног Косова, нити може потписати било какав међудржавни билатерални уговор са било којом институцијом у Приштини. Тиме ће несметано путовање, али и било који облик размене између Београда и Приштине бити практично онемогућен. То би свакако произвело одређене негативне последице по Србију, док би Косову и Метохији донело потпуну блокаду, катастрофалну ситуацију у многим важним областима живота и нову „колективну фрустрираност“ албанског друштва. Али то би означило и потпуни неуспех европске политике на западном Балкану.

Изгледа да су тога свесни и заговорници независности Косова, па сада, поред шаргарепе коју представља прича о „европској будућности Србије“, машу и штапом, оштро упозоравајући да Београд не сме прећи „црвену линију“ у својој реакцији на једностране кораке косметских Албанаца. Помоћник државног секретара САД, Данијел Фрид, воли да каже да „Београд сам одлучује да ли ће у интеграцију или у изолацију“. Пожељна

реакција Србије, по њему би значила - да Београд не предузме ништа. Али то је немогуће.

Београд неће признати једнострану одлуку косметских Албанаца. Шта то у пракси значи, већ сам делимично описао. Непризнавање независности КиМ са собом носи и непризнавање институција у Приштини, закона који се тамо буду доносили, што онемогућава било какву сарадњу Београда и Приштине. Овога су свесни и многи на Западу. Тако, посланик у Европском парламенту и бивши француски министар за европске послове Ален Ламасо упозорава на „значајну политичку кризу која следи“ и закључује да „будућност Балкана зависи од ЕУ и заједничка спољна политика ЕУ ће ту имати први значајан тест“.

А заједничког спољнополитичког опредељења ЕУ око питања Косова и Метохије – нема, нити ће га бити. Могуће је да буде појединачног изјашњавања држава чланица ЕУ, али то није истовремено и заједничка политика ЕУ.

На проблем одрживости решења упозорава и колумниста шпанског АБЦ-а Алберто Сотело: „после дуготрајног рата, Европа је спремна да подржи стварање нових етнички чистих држава на свом градилишту. Нико не поставља питање њихове одрживости. Тренутно је то само један од начина да се проблем скине с врата.“ Сотело још додаје да „на Балкану нема акције без реакције“, и поставља питање како ће се онда Брисел поставити према томе и да ли ће залагање водећих чланица ЕУ да се питање КиМ реши једностраним потезима допринети стабилности или нестабилности региона.

Да једнострано решавање косовског питања није добро, свестан је и већ споменути Данијел Фрид. „САД и ЕУ су приморане да примене најтежу одлуку“, рекао је Фрид. Логично би било да се тражи лакше решење (а не оно најтеже - које може изазвати највеће последице), али када је у питању Косово и Метохија, већ одавно је приметно у ставовима многих, хронично одсуство било какве логике. Логика и сувисла образложења нису ни потребни балканским народима и државама, јер „цео Балкан није вредан ни малог прста или костију једног померан(и)јског гренадира.“ Да је друкчије, председник САД Џорџ Буш споменуо би Балкан или барем Косово када је пре неколико дана говорио о изазовима америчке спољне политике у 2008. години. Нашло се у његовом излагању места за Блиски Исток, палестинско-израелски конфликт, Ирак, Авганистан, Русију, али не и за наш регион.

Председник Фондације Лорд Бајрон и бивши канадски дипломата, Џејмс Бисет, када говори о Бизмарку, наглашава да се у јавности често цитира само први део његових речи са Берлинског конгреса, а да се стално заборавља други део: „Али ако дође до каквог великог светског рата, сигуран сам да ће то бити због неке мале, глупе ствари на Балкану.“

Не бих волео да дође до било каквог рата. Али сигурно је да ће доћи до нових размимоилажења и политичких неразумевања међу светским силама, а управо због жеље да се заобиђу међународно право и поредак у доношењу одлуке о будућем статусу Косова и Метохије. Ако се данас легализује принцип распарчавања једне државе изван Савета безбедности УН и противно међународном праву, онда се тај принцип може користити увек и на сваком месту. Руски председник Владимир Путин је у свом обраћању на крају 2006. године истакао да је највећи успех његове политике „очување територијалног интегритета Руске Федерације.“ (не без разлога, јер се од бившег америчког државног секретара Медлин Олбрајт већ могло чути да „Сибир припада читавом човечанству“ и да зато „Русији треба одузети право да неконтролисано управља Сибиrom“).

Нова етапа у међународним односима може отпочети на случају Косова и Метохије, али питање је где ће и са којим последицама завршити. Зато је данас у рукама заговорника независности Косова и Метохије највећа одговорност за сва будућа дешавања на Балкану, али и у читавом свету.

Душан Пророковић

Министарство иностраних послова Русије: Ситуација око Косова дошла до критичне тачке

Русија је упозорила да је ситуација у решавању статуса Косова и Метохије 'дошла до критичне тачке' и да прети да се претвори у неконтролисани кризу и истакла да подстићи сепаратистичке тежње Приштине, САД и неке земље Европске уније отворено игноришу позитивне резултате постигнуте у преговорима под окриљем 'тројке' Контакт-групе.

'Позивамо сталне чланице Савета безбедности УН, партнере у Контакт-групи и земље Европске уније да још једном процене све последице једностране суверенизације Косова, да задрже процес решавања на међународноправном пољу и уздрже се од исхитрених одлука, које у себи носе опасност од рушилачког преседана за цео систем међународних односа', истакнуто је у саопштењу руског Министарства иностраних послова. 'Ситуација прети кретањем ка неконтролисаој кризи ако се решавање не задржи у међународноправном оквиру', истакнуто је у саопштењу руског Министарства иностраних послова. У Москви се такође истиче да је Савет безбедности УН једини надлежан за решавање 'косовског питања' и изражава забринутост што се међународне снаге, уместо да обуздавају сепаратисте, припремају да смирују оне који се противе независности Косова.

У саопштењу издатом непосредно пред седницу СБ УН на којој ће бити разматран извештај 'тројке', 19. децембра, званична Москва указује на постојање 'грозничавог тражења псеудоправних аргумената као маске за покриће једностраних активности'.

'Резолуцију 1244 СБ УН, из које су наши партнери навикли да издвајају само обавезе Београда а не и Приштине, сада просто покушавају да је преврну наопачке, тврди се да она не затвара пут косовској независности и омогућава самоволњу, мимо СБ УН и без сагласности страна, промену међународног присуства', указано је у саопштењу.

'Таква еквилибристика, једнострано тумачење резолуције Савета безбедности, подрива ауторитет одлука СБ УН у решавању кризе', упозорила је Русија, указујући и да се закулиским маневрима 'руководство УН' покушава придобити за 'легитимизацију будућих противправних потеза'.

'Уверени смо да нико неће подлећи уцени. Улог је ауторитет УН а решавање косовског питања не може се одвијати изван оквира Савета безбедности - главног органа УН, који је одговоран за међународни мир и безбедност', наглашава се у саопштењу руског МИП-а.

Званична Москва изразила је и забринутост због планова међународних снага за Косово, који предвиђају репресивне мере у Покрајини 'према онима који не желе да се помире са косовском независношћу'.

'Уместо зауздавања сепаратиста спремају се да смирују оне који им се противе. То је директно кршење мандата снага, који искључују акције у корист једне стране, и пут ка њиховој директној конфронтацији са неалбанским становништвом Покрајине', упозорио је руски МИП.

Руски МИП наводи да косовске власти недвосмислено најављују намеру да у једностраном поретку прогласе независност кршећи Резолуцију 1244 Савета безбедности УН.

'Уместо заустављања провокативних изјава, постајемо сведоци повлађивања групе земаља том неправном потезу, који може да доведе до великих негативних последица за регионалну и међународну стабилност', нагласило је Министарство. Да би се засновала таква позиција, наводи се 'неизбежност независности' Покрајине до које су довеле 'наводно, сви догађаји из претходног периода', истиче званична Москва, која у саопштењу додаје да је садашња ситуација директна последица озбиљних деформација током решавања 'косовског питања' на шта је Русија константно указивала партнерима. 'Кључни циљеви достизања високих политичко-демократских стандарда живота у Покрајини, које је прогласила међународна заједница и који проистичу из Резолуције 1244 СБ УН, били су замењени курсом убрзане суверенизације Косова', истиче се у саопштењу.

Притом, како је указано, неалбанско - пре свега српско, становништво - и даље нема ни минималне гаранције за безбедност и осугурање својих права, никако се не решава проблем са враћањем избеглица на Косово а у стварности се декларисана парола грађења мултиетничке заједнице претвара у своју супротност.

Истичући да је посредничка 'тројка' [Русија, САД, ЕУ] дошла до корисних резултата, Русија истиче да се чињеница да за 120 дана дијалога стране нису дошле до коначног компромиса користи за 'апсурдне тврдње да је преговарачки потенцијал исцрпљен'. 'Шта ће бити у свету уколико се са таквим мерилима буде прилазило другим конфликтима', поставља питање руски МИП.

За Русију, током преговора под окриљем 'тројке' стране су укључене у дијалог, најсадржајнији од 1999. године, и Београд и Приштина изашли су на пут превађавања удаљености а преговори су постали озбиљан фактор усмерен на стабилност у региону.

'Резултати би били још упечатљивији, да се Приштини нису стално слали из неких земаља деструктивни сигнали о подршци идеји косовске независности', истакнуто је у саопштењу. 'Покренути процес, по нашем чврстом уверењу, пружа шансу изласка на перспективу исхода, али се стиче утисак да би баш због тога неко желео како је што је могуће пре упропасти дијалог, да би испунио своја обећања косовским сепаратистима', наглашава Русија.

Москва, како се истиче, залаже се за наставак дијалога и отворена је за разматрање његовог формата и модалитета. Предлаже се да се, ради стимулисања преговарачког процеса 'као и при решавању других кризних ситуација', изради 'мапа пута' у којој би могли да буду уважени основани интереси страна и приоритети водећих међународних фактора у решавању 'косовског питања', назначени правци кретања страна према споразуму 'између осталог и на путу њихове евроинтеграционе перспективе'.

'Рубикон решавања косовског питања треба да прође без трагичних потреса. Одговорност за то лежи на свима нама', истакнуто је на крају саопштења руског Министарства иностраних послова.

Децембар 17, 2007

СА КОСОВОМ ЗАПОЧИЊЕ РАСПАД ЕВРОПЕ

Данас, 10. децембра истиче крајњи рок за преговоре између косовских Албанаца и српских власти о будућем статусу Косова. Три међународна посредника (Русија, САД и ЕУ) данас подносе извештај Савету безбедности УН. Међутим, решење које би задовољило обе стране до сада није пронађено, те на Балкану ситуација може и те како да букне.

Косовари су више пута изјавили како ће, уколико не дође до договора са Београдом, после 10. децембра прогласити независност. САД их у томе у потпуности подржавају. Уосталом, високи представник ЕУ за спољну политику и безбедност, Хавијер Солана, рекао је јуче како након кључног датума «не очекује нереде». «Мислим да ће Срби и косовски Албанци остати трезвени и да стабилност на Балкану неће подвргнути ризицима», рекао је Солана. Из уста чивека које ји био на челу НАТО-а за време бомбардовања Србије, ово звучи као претња Београду.

Са друге стране, Русија и даље рачуна на тражење решења које би било прихватљиво за обе стране. Шеф руске дипломатије, Сергеј Лавров, изјавио је како «реализација таквог сценарија прети заштравањем међуетничких неслагања и обновом насиља». Заиста, ако Косово постане независно, косовски Срби које Албанци још нису истиснули, покушаће да одбране своја права. Није тајна како се косовари односе према Србима, те тако можда дође и до новог покоља који ће захватити и Србију, и суседну Македонију са Босном и Херцеговином.

Чини се да покренути талас може захватити и стабилне и мирне земље, а заједно са њима и земље које се боре за независност Косова. «Случај Косово није јединствен», каже Лавров и додаје: «неминовно је да ће једнострано проглашење постати преседан и одразити се и на друге сличне случајеве». А у те

органици потребно. Још нам је потребан велики и тежак духовни развој који се неће остварити захваљујући само државним методама, нити само стандардним методама парламентаризма. То је јако сложен духовни процес.»

Александар Солжењин, писац, интервју у «Вестима недеље».

1. - Шкотска
2. - Северна Ирска
3. - Баскија
4. - Северна Италија
5. - Косово
6. - Трансилванија
7. - Придњестровје
8. - Крим
9. - Абхазија
10. - Јужна Осетија

Александар Боцан-Харченко: Мисија ЕУ на Косову нелегална

Изасланик у посредничкој тројци Контакт групе, Александар Боцан-Харченко, изјавио је да би најављена мисија Европске уније на Косову била противзаконита без одобрења Савета безбедности, преносе агенције.

Руско министарство иностраних послова издало је још оштрије саопштење у којем се каже да је решавање ситуације на Косову стигло до "критичне тачке" у којој прети да се претвори у "неконтролисану кризу".

Руско министарство истиче потребу да се заустави "потрага за псеудолегалним аргументима и тумачењима резолуције 1244", у

«сличне случајеве» не спадају само Абхазија, Јужна Осетија и Придњестровље који теже стицању независности. Ту је и Крим (више од 70% становништва чине Руси), који тражи припајање полуострва Русији, Баскија смештена између две европске државе, Шпаније и Француске, Северна Ирска, Шкотска што је давно ратовала за оцепљење од Британије. Могуће је проглашење независности Трансилваније, дела Румуније насељеног Мађарима. Речено је!

«Русија је повратила свој утицај у међународним односима, повратила је своје место у светском поретку. Међутим, морално смо далеко од онога што бисмо хтели да будемо и што нам је

којима се, како се наводи у саопштењу, тврди да та резолуција не спречава проглашење независног Косова.

У саопштењу из Москве које преноси агенција Интерфакс додаје се и да се Русија залаже за наставак преговора Београда и Приштине.

Сједињене Државе и неке чланице Европске уније се уједно оптужују за игнорисање резолуције 1244 и позитивних елемената досадашњег тока преговора две стране, као и за политику, како је речено, "брзе суверенизације Косова".

У документу се указује и на "маневре иза сцене око руководства УН, с циљем да оно да легитимитет будућим незаконитим потезима".

У Њујорк у понедељак путује српски премијер Војислав Коштуница, који ће се тамо заложити за наставак преговора Београда и Приштине.

ББЦ 17 12 2007

А за то време У Абхазији је све мирно

Јуче је дошло до још једног у низу заштравања у оквиру конфликта Грузији е и Абхазије. Тбилиси, који контролоше «владу Абхазије у егзилу», оптужио је власти непризнате државе за увођење ванредног стања уочи избора у Грузији. «Све су то глупости, ништа слично томе се не дешава», прокоментаришао је председник Абхазије, Сергеј Багапш. Према његовим речима, у републици није проглашено ванредно стање, већ се спроводи планска ротација граничара на граници са Грузијом.

<http://www.irk.kp.ru/daily/24015.5/87245/>

Никита Красников

МОЛИТВА ПРЕД УПОКОЈЕЊЕ - О ДУШО ОКАЈАНА

Света Краљица Јелена

Ево време покајања и дан спасења! Пази, душо, да ти ђаво не ослаби ум - јер мало времена боривши се са њим, победићеш, побећи ће од тебе. Не устраши се његове забуне ни замке, јер немоћан је он да стоји пре лицем оних који се боје Господе и имена Господња.

И ево мало ћемо поживети у сујети овога света, пошто долази глас у уши моје, који чујем да овако зове говорећи:

О душо окајана, о душо грехољубива, ево се сврши живот твој у овом веку и поћи ћеш међу друге људе.

Ево остављаш маловремену красту, где си чекала да се на векове нахраниш, јер приступише и рекоше: Зову те, устај и не касни.

Прени се, о душо, бринући се, и у један час повичи у покајању: Сведржитељу, слово Очево, самосавршени Исусе Христe, који си Своје пречисто трело упалио као и свећу на живоносном Твоме крсту, хотећи да нађеш изгубљену драхму и не трпећи да гледаш род наш поробљен љутом владару света - због многога милосрђа не презри мене, рабе Твоје.

Примио си вољну смрт, слободан будући међу мртвима, и био си положен у гроб као човек - да нас грехом умрле оживиш и узведеш на старо блаженство. Никако не одлучујући се од нас, слугу Својих, добри пастиру умних оваца својих, молим Те, недостoјна да се наречем раба Твоја, не предај мене замци лукавога нити ме остави живу сотони. Јер видећи да се свршава мој живот, крепко стојећи чини ми он насиље, у намери да измени ум мој од љубави Твоје. Стога даруј ми крепост силе Твоје, да нападе онога који се са мном бори победим хвалећи пресвето име Твоје чак и до исхода душе моје. Амин!

Света Краљица Јелена

МОЛИТВА ЗА НЕПРИЈАТЕЉЕ НАШЕ

Свети владика Николај Велимировић

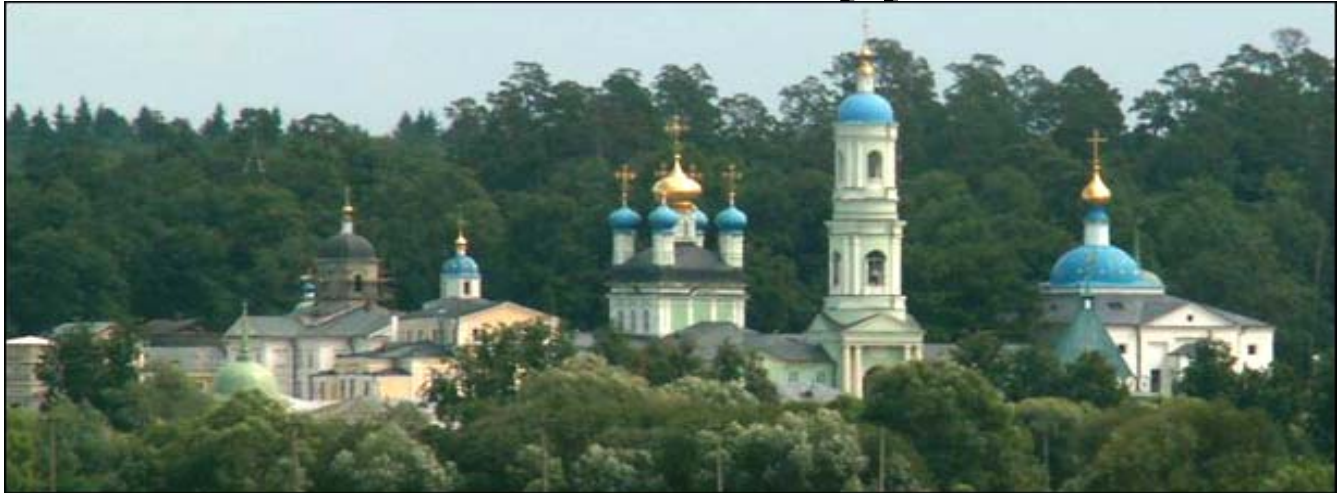
Господе Исусе Христe, Боже наш, прими од мене недостoјног слуге Твога молитву за непријатеље моје и наше, и опрости нам све грехе наше, буди милостив свим непријатељима нашим који нас мрзе, или вређају, или прогањају, или муче, и немој им судити како заслужују, него по великој милости Твојој обрати их све: неверне правоверју и побожности, а верне да се уклоне од зла и чине добро - како не би нико од њих погинуо, због нас, недостoјних слугу Твојих.

Господе Милостиви, молим Ти се особито за оне који су ме било чиме увредили или ожалостили, или ми било какво зло учинили: не кажњавај их ради мене грешнога, него излиј на њих богату благост Твоју. Молим ти се, Господе, и за оне које сам ја грешни изазвао или навео на грех непријатељства, и опрости и њима и мени. Сети се Господе, да смо сви ми људи, и да као људи грешимо према Теби и једни према другима; но Ти, Боже наш, као Творац и Отац наш, милостиво нам опрости и помилуј.

Господе Човекољубиви, Боже Спаситељу наш, опрости нам грехе наше и међусобна непријатељства; ишчупај, Господе, из срдаца наших свако међусобно незадовољство, самољубиву злобу и злопамтљивост, и све што може спречавати љубав и умањити братољубље. Јер си Ти Бог милости и човекољубља, и заповедио си да праштамо и непријатељима својим, и да Ти се молимо за оне који нас мрзе и гоне. Теби, Једини Човекољупче, слава и хвала за све и сва у све векове. Амин.

Свети Николај Велимировић

О ХРАБРОМ ИСПОВЕДАЊУ ВЕРЕ

Манастир Оптинска Пустииња

"Чедо моје, знај да ће у последње дане настати времена тешка, како говори Апостол. И, гле, због оскудице у побожности, и у црквама ће се појавити јереси и расколи и, као што су пред-казивали Свети Оци, тада на архијереским престолима и у манастирима неће бити људи опитних и искусних у духовном животу. Због тога ће се јереси ширити посвуда и преластити (обмануће) многе. Непријатељ рода људскога дејствоваће лукаво да би, ако је могуће, на јерес навео и изабране. Он неће почети да грубо одбацује догмате о Светој Троици, о божанствености Исуса Христа, о Богородици, него ће неприметно почети да унакажава Предање Светих Отаца од Духа Светога - учење саме Цркве. Довијања непријатеља и његове "типике" приметиће веома мали број њих, оних који су најискуснији у духовном животу. Јеретици ће завладати Црквом, свуда ће поставити своје слуге и побожност ће бити занемарена. Али Господ неће оставити слуге Своје без заштите и у незнању. Он је рекао: "По плодовима ћете их познати". И то по плодовима, то јест по деловању јеретика, настој да их разликујеш од правих пастира. Ти духовни лупежи, који разграбљују духовно стадо "не улазе на врата у тор овчији него прелазе на другом месту", као што је рекао Господ, то јест, ући ће на незаконит начин, уништавајући насиљем Божије уставе. Господ их назива разбојницима.

Заиста, њихова права дужност је прогањање истинских пастира, њихово затварање, јер без тога се не може ни стадо разграбљивати. Зато, сине мој, кад у Цркви видиш поругање божанственог чина, отачкога Предања и Богом установљеног поретка знај да су се јеретици већ појавили, мада ће можда до одређеног времена скривати своје зловерје, или ће неприметно унакажавати божанствену веру, да би боље успели, обмањујући и варајући неискусне. Прогањаће не само пастире, него и слуге Божје, јер ђаво, који руководи јересу, не трпи благочашће. Као вукове у овчјој кожи препознај их по њиховој гордељивој нарави, сластољубљу, властољубљу - то ће бити клеветници, издајници, који свуда сеју мржњу и злобу, зато је Господ и рекао да ћемо их по плодовима познати. Истинске слуге Божје су - смирене, братољубиве и Цркви послушне.

Велике притиске од јеретика трпеће монаси и монашки живот тада ће бити изругиван. Осиротеће обитељи, смањиће се број монаха. Који остану, трпеће насиље. Ови мрзители монашког живота, који имају само изглед побожности, настојаће да иноке привуку на своју страну, обећавајући им заштиту и световна добра, а претећи изгнањем онима који се не покоре. Од ових претњи малодушни ће бити веома понижени. Ако доживиш то време, сине мој, радуј се, јер тада ће верници, који не буду имали других врлина, венце добијати само за стајање у вери, по речи Господњој: "Сваког, ко Ме призна пред људима, признаћу и Ја пред Оцем Својим Небеским".

Бој се Господа, сине мој! да не изгубиш припремљени венац, да не будеш одбачен од Христа у таму најкрајњу и муку вечну. Храбро стој у вери и, ако је неопходно, с радошћу трпи и про-гоне и друге невоље, јер ће са тобом бити Господ. . . и свети Мученици и Исповедници са радошћу ће гледати на твој подвиг.

Али, тешко у те дане монасима који су се везали за имање и богатство и који због љубави према комфору буду били ради да се потчине јеретичима. Они ће успављивати своју савест, говорећи: "Сачуваћемо и спасићемо манастир и Господ ће нам опростити". Несрећни и заспелњени, уопште и не помишљају на то да ће преко јереси и јеретика у манастир ући и демони, и тада они више неће бити свети манастир него - голе зидине, од којих ће заувек одступити благодат.

Али, Бог је јачи од врага и никад неће оставити слуге Своје и истинских хришћана ће бити до краја света, али ће они бирати усамљена, пуста места. Не бој се невоља, него се бој погубне јереси, јер она одгони благодат и одваја од Христа. Зато је Христос и заповедио да јеретика сматрамо као незнабошца и цариника.

И тако, крепи се, сине мој, у благодати Христа Исуса, са радошћу хитај на подвиг исповедништва и подношења страдања, као добри војник Исуса Христа (2. Тим. 11,1 - 3), Који рече "Буди веран до смрти и даћу ти венац живота" (Откр. 2,10). Њему са Оцем и Светим Духом част и слава и сила у векове векова. Амин.
Св.Анатолије Оптински